

SZEFVESZTŐSÉG

1. telefoni telefon

KIACÉHIVATÁS

Str. Ezer

ELCÉHIVATÁS

Egyes órák

telefon

Dezsedé

Értekez

110

X. évfolyam 82. szám

19:9 Aprilis 10 Szerda

1689 év II. Adár 29

Dr. Ramaseter Róbert
Diszkrét 2. II. 8.
Budapest

ÉLELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Bog. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gela No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel.

A temesvári incidens tanulságai

Temesváron ma már minden csendes, de a vasárnapi sőtűz az egész országban visszhangot vetett. Lehetetlen fel nem figyelni a temesvári véres eseményekre, hiszen nincs kizárva, hogy ennek a visszhangja volt a tegnapi petrosényi véres verekedés is. Nagyon rossz politika volna figyelembe nem venni ezeket a tüneteket. Vajda belügyminiszter a lapoknak adott nyilatkozatában azt erősíti, hogy nem szabad semmi jelentőséget sem tulajdonítani az eseményeknek, hiszen Romániában nincsenek kommunisták és ha volnának is, nem jelentenek veszélyt. A hosszú belügyminiszteri nyilatkozat sorai közül kézzelfoghatólag világlik ki: a kormányának az a legfőbb gondja, hogy az ország közvéleménye felé, de még inkább a külföld számára egyszerűen letagadja a romániai kommunisták létezését.

Őszintén szólva, nem értjük, hogy miért van erre szükség. A kormány talán azt gondolja, hogy a külföldnek meg fog rendülni a bizalma és az országnak meginog a hitele, ha a határokon túl megtudják, hogy Romániában kommunisták is adaknak? Nem hisszük, hiszen kommunisták a nagy nyugati országokban is akadnak, sőt parlamenti pártba vannak tömörülve, ami az országok hitelének és presztizsének nem sokat ártott. Az eltagadás álláspontja helyett mint ténybeli adottsággal kell számolni, hogy Romániában akadnak kommunisták, akik a társadalmi rend felforgatására törekednek. Más dolog azután, hogy az államhatalom részéről milyen konzekvenciákat kell maga után vonjon ez a megállapítás. És itt úgy hisszük, hogy a kormány megint elvétele a dolgát. Bukaresti jelentések szerint drákói megtorló intézkedések vannak készülöben, a kormány egyszerűen törvényen kívül akarja helyezni az egész kommunista mozgalmat. Ez a megoldás nem lesz szerencsés, hiszen minden forradalmi mozgalomnak a legjobb talaja az elnyomás. Kész szerencsétlenséget és veszélyt rejt az magában, ha a kommunista mozgalomtól megvonják a legalitást és az egész agitációt és propagandát hivatalból földalatti utakra kergetik.

Epen a társadalmi béke érdekében szerencsésebb ötletnek tartanánk, ha a kormány megadná a jogot a kommunista párt törvényes szervezkedésére. Ilyen módon, amint azt a külföldi példák eléggé világosan illusztrálják, könnyen el lehetne venni a mozgalomnak a mérgefogát. A kommunista mozgalomnak parlamenti párttá való alakulása automatikusan parlamentárisabb tempót diktál az agitációnak, nem szólva arról, hogy ilyen körülmények között az állam biztonsági ellenőrzés egyszerűbbé válik, hiszen nyílt kártyával megy a játék. Azokban az országokban, ahol a kommunista párt szervezkedése, sőt parlamenti szereplése elé nem gördítenek hatósági akadályt, a munkásság óriási zöme a mérsékeltabb programokat valló szociálista szervezetekbe tömörül és a kommunista program csak ott tud hódítani magának, ahol elnyomással ta-

lálja magát szemben.

Ezért jó volna, ha a kormány mielőtt utolsó szavát kimondaná ebben az ügyben, alaposan végig gondolná a probléma egész komplexumát. Nemcsak a

kormány demokratikus hitvallásának volna megfelelőbb a szervezkedés szabadságának biztosítása, de el lehetne képzelni ezáltal a temesvári esetekhez hasonló véres incidenseket, mert kétség-

telen és ezt épen a jelenlegi kormánynak kell legjobban tudnia — hogy a szociális békét jobban szolgálják a logszélesebb alapokra fektetett szabadságjogok, mint a szuronycok.

Hidakat, utakat és telefonvonalakat építenek a stabilizációs kölcsön 9 millió dolláros beruházási összegéből

Kiszélesítik a belföld és külföld között a közgazdasági információs szolgálatot. A legfőbb gazdasági bizottság határozatai

(Bucuresti-Bukarest, április 9. Az Új Kelet tudósítójától.) A kormány gazdasági bizottsága tegnap este a miniszterelnökségen ülést tartott. Jelen volt Manu miniszterelnök is, azonkívül Popovici, Madgearu, Mihalache, Raducanu és Pan Halippa miniszterek, Lugosanu, Gafencu és Ene államtitkárok.

Az ülésen elsősorban az Olaszország felé irányuló állatkivitel jogszabályi tranzakciójával foglalkoztak.

Mihalache referátuma alapján. A tanácskozás következő tárgyát a belgrádi konferencia képezte. A kormány miniszteri albizottságot küldött ki Mihalache, Madgearu és Gafencu tagokból, akik megadják a román delegációnak a

szükséges instrukciókat.

Ezzel kapcsolatban határozatba ment, hogy mindazokról a belföldi konferenciákról, amelyeken a külföldet is érdeklő kérdések kerülnek tárgyalásra, a külügyminisztériumot is a kellő időben értesítik és viszont a külügyminisztérium minden külföldi gazdasági megnyilvánulásról informálni fogja a kormány gazdasági delegációja útján az ország gazdasági életét. Ezzel a külföld és belföld között szorosabb gazdasági kapcsolatok létesítése válik lehetővé.

A kormány azután a stabilizációs kölcsön beruházási célokra fordítandó 9 millió dolláros részletének felosztásával foglalkozott és elhatározta, hogy

ennek az összegnek a nagyrészt a besszarábi és máramarosi hidak javítására fogja fordítani,

míg 500 milliót a regátheli, főként Bukarest környéki utak helyreállítására fordítanak.

A gazdasági bizottság 200 millió hitelt szavazott meg a postavezérgazgatóságának különböző beruházási célokra Vidrighin posta-vezérgazgató javaslatára alapján, majd elhatározta, hogy a telefonszolgálat kibővítése és megjavítása érdekében megfelelőbb terveket készíttet és azokat rövidesen meg is valósítja. A megszavazott hitelek minisztertanácsi jóváhagyás után fogják folyósítani.

A szovjet rendkívül élénk propagandát folytat Németországban

A Matin feltűnéstkelő cikke a német militarista és jobboldali nacionalista körök és a bolszevisták összeköttetéseiről. Német-orszag katonai szövetség készül?

Páris, április 9. A „Matin“ szombati száma feltűnéstkelő cikket közöl a németországi szovjetpropagandáról. A lap berlini munkatársa megállapítja hogy a szovjet propagandája Németországban még sohasem volt olyan alapos és intenzív, mint most. A moszkvai ügynökök egyforma intenzitással dolgoznak Németország katonai, tudományos, irodalmi és gazdasági köreiből.

Ez az élénk propaganda csak előmunkálata egy német-orszag katonai szövetség létrehozásának

— írja a Matin, — Csicserin már három évvel ezelőtt, amikor Németországban járt, érintkezésbe lépett a német hadsereg vezető egyéniségeivel és a jobboldali nacionalista politikusokkal, akiknek megmagyarázta hogy Szovjetország, bár hangos szóval hirdeti az internacionális kommunizmust, végeredményében erősen nacionalista állam, amely kitűnő és világviszonylatban is hatalmas hadsereggel rendelkezik.

A Matin szerint ezt a szovjet-militarista propagandát szívesen fogadják, sőt elősegítik a német katonai és nacionalista körök.

A Reichswehr magasrangú tisztjei állandó összeköttetésben állanak az orosz vörös hadsereg vezetőivel és a német nacionalisták is jó viszonyban vannak a bolszevistákkal, akiknek akcióit elősegítik.

A német jobboldali sajtó állandóan arra buzdítja a szovjetet hogy fejlessze és tökéletesítse hadseregét és a jobboldali sajtókoncernek kiadásában megjelenő illusztrált lapokban hétről-hétre jelennek meg fényképfelvételek a vörös hadsereg és az orosz lovasság gyakorlatairól és felvonulásairól, a kíséző szöveg pedig mindenkor kiemeli, hogy milyen kitűnő és fegyelmzett a vörös hadsereg.

A német színpadokon, kabarékban és moziban is élénk propagandát folytat a szovjet, napról-napra újabb orosz kiállítások nyílnak meg Berlinben és

állandóan szorosabbá válnak az üzleti kapcsolatok a két állam között.

Szerencse — fejezi be cikkét a Matin — hogy a német szociáldemokrata párt egyenesen szovjetellenes és ezért a német munkásság nem támogatja a jobboldali radikálisok szovjetbarátságát. Szerencse ez azért, mert egy orosz-német katonai szövetség súlyos szerencsétlenséggel járna Németországra nézve.

<p>SELECT-MOZGÓ</p> <p>Közkívánatra</p> <p>Az élethullámain (Nadja)</p> <p>megható dráma főszerepben:</p> <p>Feb Maltin és Heinrich Georg</p> <p>Monopol Dorianfilm.</p>	<p>URANIAMOZGÓ</p> <p>Sztambuli tolvaj</p> <p>bájos keleti tárgyú vígjáték, főszerepben:</p> <p>DOUGLAS MAC LEAN és CAROL SUE</p> <p>Monopol Imperatorfilm.</p> <p>Jön: Apacsok frakkban</p> <p>Izgalmas szalon kalandorfilm.</p>
---	---

FÓRUM

Lulé demusztefiné . . .

Tanulságok a nagyváradi Tomche Jesiva bofrányából

Irtá: Dr. POLLÁK SÁNDOR

Megtörtént, amiről mi már rég tudtuk, hogy meg fog történni. Hogy ki-útnek az erdélyi ortodoxiából a rothadás gombái. Most még csak szorványosan mutatkoznak, majd el fogják lepni az ortodoxia egész közéletét. Mi is történt? Egy néhány komoly ortodox zsidó, egy-két derék ortodox rabbival bejárván a jelenlegi tarthatatlan helyzetet a tainuldtan serény és eredményes előmunkálat után konferenciára hívták össze az érdeklődőket, akik Nagyváradon szép számban megjelentek hogy fiépítsék a Jesiva rendszert. És eljöttek egyes chászidok is. Nem építeni, hanem rombolni. Megjelentek Reb Jajlis, az aszalra esap, leintí arabikat és vezetőket és a már valószínűleg elképzelt Tomché Jesivéből szappanbuborék lett. Erre aztán feljajdultak az erdélyi ortodox zsidók. Attól félnek, hogy ezt a Tóra fogja majd megsínyleni. Sose fájjon emiatt a fejük. Ha a Tóra kibírta az Autodafét-majd kiheveri Reb Jajlist is. Nem lesz hiány rabbiaknak sem, sakterekben sem emiat valamennyi ezek elég jól dotált állások lesznek.

Nem tragédia ez, legfeljebb tragiko-média. Es amit egyes komoly ortodox zsidók tragikusnak visznek, az bizony Reb Jajlisék részéről — komédia. Nem is volna érdemes ezzel annyit foglalkoznunk, ha történetesen Reb Jajlisék csúnyán kicsinyes játékuhoz nem használnák fel a cionista-mizrachista jelszót oly eredménnyel hogy azzal szemben a többi megjelentek — lett légyenek azok cionisták, vagy nem cionisták, — nem elvi hanem gerinctelen és meghunyászkodó argumentumokkal védekeztek, bizonyítgotva hogy a cionista is zsidó a cionista pénz is lehet köser. Már pedig ebből a védelemből már rég kinőtünk és nem kérünk belőle.

Ani megszólalásra készlet, az egyszerű intellem Erdélyi derék és jámbor feljajduló ortodox zsidóihoz: eljön majd az idő, amikor feljajdulnak itt minálunk az ortodox rabbi a központi iroda, sőt Reb Jajlis féle chászidok is. Mert recseg és ropog itt az ortodoxia. És ezt ez a triumvirátus idézte elő. Ez a hármastényező a foglalta a reánk nehezedeo legujabb egyiptomi ticsapásnak — nemsokára aktuális lesz az abreviatura — amely után szükségképpen kell, hogy következzen egy Geulah ezen hármastényező alól. Mert bizony úgy az itteni ortodox rabbi jórésze — tisztelet a tiszteletreméltó kivételeknek — mint a központi ortodox iroda, nemkülömben a chászidok tulnagyrész hazugságok lidércnyomásával nyugdízik le Erdélynek jámbor és nemes dologra kész ortodox zsidóit. Tórá, Talmudot, Sulchán Aruchot, kicsinyes hatalmi igényeik önző materalis érdekeik szolgálatába állítva, az ezredes patinával bevont rabbitekin-télyt terror eszközevé alacsonyították le.

Es mindezt ők tudják és látják. Alkalmam volt számos ízben effélékről diskurálni rabbiakkal és hasonló tényezőikkel. Bólogatták is hozzá a fejüket helyeslően: hej, ha szabadna beszél-

ni . . . Lulé demusztefiné hejisi aj-mér. . .

Haj próbáljunk egyszer beszélni Lulé demusztefiné nélkül.

Amikor 1866-ban a régi Magyarországon a zsidóság kettészakadt — ma már idejét múlt — ezt bírálni — az ortodox rabbi az ortodox jellegűt így kodiflikálták: „Erdélyország hittörvény hii zsidói, kik hajdan óta a Sulchán Aruchba iktatott hittörvények alapján állanak önálló utonon hitfelekezetté afa kulnak meg.” Ez akkor úgy és így igaz volt. Ma ez hazugság. Mert ortodox az, aki oda fizeti obolusát. Minden »hittörvényhii«-beli megszorítás nélkül. Es nem akadt sem ortodox rabbi, sem központi iroda, mely becsületesen kimondaná: szüntessük meg ezt a csúnya hazugságot!

Dehogyan is mondják ezt ki! Hiszen mi lesz akkor a kultuszidó, gabella és pászka (csupa hármastényező) jövedelemből, mely jórészt hozzájuk gravál. A rabbi pap lett, a rabbinizmus klerussá vált annak minden vadhajásával. Holott az egyházi hatalmat a Tóra már eleve kizárta. A Gofusz óta pedig megszűnt a papi rend — a kohániták tudvalevőleg régi idők fenmaradt szimbóluma — és mi mégis azt tapasztaljuk, hogy van papirend, érezük az egyházi hatalmat. Már pedig a rabbi a próféták, tanaiták, gaonok — és nem a papok — utóda. Nem rituális funkciók ellátása, hanem a Tan fejlesztése, a zsidó erkölcs fenntartása, a zsidó nép egyetemes érdekeinek a megóvása volt a rabbi hivatása. Amiért fizetséget hajdanában nem is járt. Ilyesmit elfogadni blasphémia számba ment (Rasi Ramban, Ramban stb. idejében is). Szinte megható, ahogyan mentegti magát, a 15. századbeli Rabbi Simon Duran, amiért állása után fizetséget fogad el. Igazolással azt hozza fel, hogy Spanyolországból kiüzve, elvesztette mindenét és Algírban — itt volt rabbinak választva — az orvosi működéséből kenyérré sem futja. Nem a tény helyezem előtérbe, de a szellemet, amely uralkodott a rabbiaknál egykoron. Ez a szellem a mai rabbiakból — ismét tisztelet a kivételnek — teljesen kive-

szet. A rabbi-állás hatalmi fegyverré vált.

Központi irodáknak pedig, mely hivatva volna vizsályok eliminálására, egyetemes érdekei zsidó intézmények létesítésére (zsidó tanítóképző Jesiva stb.) még csak gondolatban sem jutott efféle eszébe, hanem ahol csak lehet, szítja a tüzet (Kolozsvár, Szatmár stb.) és az egész apparátusát néhány chászid rabbi fanatizmusának, ez alá bujtott önző érdekeinek a szolgálatába állítja, mert pozícióját így véli erősíteni, fenntartani. Es teszi ezt ugyancsak a Tóra és tartozékai nevében.

A chászidizmus pedig? Hát itt van a legnagyobb hazugság. Valamikor év ezredek előtt chászidoknak nevezték a Makkabeusokat. Kik életüket dobták oda hazáért és vallásért. A mostani chászidok megalapítója a 18-ik századbeli Bál Sém pedig szürruhában csizmában és kucsmában bolyongott erdőkön, mezőkön és menten minden tudáskosságtól, rabuliztikától, a maga végtelen egyszerűségében megmutatta az Emeberie letti Emebert. Es utóda: Reb Jajlis Aki pont Szatmárt akar rabbi lenni. Még ha a hitközségi tagok szétpukkannak is. Persze, mert szatmári rabbinak lenni jobb üzlet, mint nagykarolyinak maradni. Es ha rajta volna nem sajnálná Váradot szerencsétleni, mert az még jobb üzlet. Kolozsvárt próbálkozott, de úgy látszik az itteni gárda nem elég harcias. Es Reb Jajlis biztos a dolgában. A szatmári vizsályt eldöntő Bész Din az ő al rabbi, a központi iroda kreatúrája. Rendelkezésükre áll Tóra Talmud, Sulchán Aruch úgy interpretálva, ahogy azt érdekeik, Reb Jajlis érdekei diktálják.

Es Reb Jajlis, az ő famulusai, minden bajnak a kulforrását a cionistákban látják. Még a kolozsvári — ugyan még nagykorúságra váró — chászid rabbi is nekidörgött szombati drosejében az átkozott cionistáknak. Tegnap még egy malomban örölte velünk az ortodox rabbi, a központi iroda is. A hármastényező egységes volt ebben. Aztán abbahagyták a cionisták elleni küzdelmet a rabbi, a központi iroda, Most már csak Reb Jajlisék és gárdájuk agyarkodnak ellenünk. Es mi cionisták mosolygunk rajtuk. Sajnálkozón és részvétellel. Várjuk a végét ennek a szomorú komédiának. Amikor a romokat el fog kelleni takarítani amikor új érteket fog lehetni termelni: ott leszünk mi, cionisták, öntudattal és mosolyogva mert bennünket nem ér a lidércnyomás: Lulé demusztefiné.

Ausztrália őserdőiben tűnt el a Dél Keresztje repülőgép

Még nincs semmi hír az eltűnt repülőgépről

Sidney, április 9. A Southern Cross repülőgép eltűnésének rejtélyét még mindig nem sikerült feldríteni. Több rádióamatőr azt állítja, hogy gyenge és kibetűzhetetlen jelzéseket fogott fel, amelyek valószínűleg az eltűnt repülőgépről származnak, a szakértők azonban nem hiszik ezt. Ha az aviatikusok épségben érték is földet, kötséges, tudnak-e élelmet szerezni, mert azon a vidéken bőségesen van ugyan vadállomány, de a repülők csak két revolvert vittek magukkal és hetekig is eltarthat, míg utat tudnak maguknak vágni az őserdőben.

Londoni jelentés szerint a „Dél Keresztje“-ről újabb az a feltevés, hogy a múlt vasárnap délután három óráig

még a levegőben lehetett és azután a Drysdale misszió közelébe ereszkedett le. A kutatásokat most ebben az irányban folytatják.

A nyugatausztráliai légiforgalmi társaság két repülőgépet indított utnak. A repülők egy-egy heti élelmiszerkészletet visznek magukkal arra az esetre, ha teljesen lakatlan területen kellene leszállniok. Sidneyben és Melbourneben gyűjtene a kutatás céljaira.

Angol földrajztudósok szerint az az északnyugati ausztráliai terület, ahol a „Dél Keresztje“ valószínűleg leszállásra kényszerült, a világ egyik legborzalmasabb vadonja, ahol sokszáz mérföldnyire nincs nyoma civilizációnak és ott ma is kámbálók laknak.

Megjelent a magyar

Könyvtáriás

1924 oldalon, 934420 sorban

1 millió német és magyar szó, fogalom, szak kifejezés.

Kelemen Nagyszótár magyar-német német-magyar

Megtaláljuk benne:

az egész magyar nyelvincset — az egész német nyelvincset — az összes szakkifejezéseket — az összes szólásformákat — az összes szóképeket — a helyes kiejtést és a helyes hangsúlyt — az új magyar és német helyesírást.

NEM: a szavak egyszerű fordítása,

HANEM: biztos és gyors vezető a nyelv tökéletes használatában.

A két kötet ára félbörkötésben

Lei 3000

350leies havi részletre 3500 lei.

Levágni, kitölteni, beküldeni.

T. LEPAGE könyvkereskedés, Cluj-Kvár.

Megrendelem a KELEMEN Nagy Szótárt két kötet félbörkötésben 3500 lei részletárban, 700 lei utánvét, 350 lei részletre, határidővesztés terhével, tulajdonfogok fenntartásával — készpénzben 3000 lei utánvétellel.

Kelt: _____

Név: _____

Pontos cím: _____

Még

Am

(Cluj-Kol

let tud.) A hetetlenebb sen hiába megérkezni lunk még rikából má lám dühön szurástól. képtelenek szert vagy lapítsanak sőt még sz meg eddig mitásokat.

Kolozsvár éj, dr. Szász meg cikke. enciklopédi időjárásí v kintélyt ke re tájékozá jelenségek mányos pr rilis és máj renc készs és mindene vigasztalul bármennyir dása mégis kus jelekrö zek venciáka léset, vagy zését jelent

— Már vo ja dr. Szász tás után 70 te-tengert je Adria-tengé kerek jártal dáiul 1709 m hogy a kiké megfagyott. fagyott az e fél láb vast ber 24-ikén tak a vízbe kezni 1909-r lakott, az tu ben tizcenti napban is. I gyott a buza

— Ön teh jelenségek r tos lehülést ket afelői, he ton hidegeb kérdeztük a

— Nem. E tom. Ellenk periódusban nyit, hogy z huzódóban v

— Mi az tólnak?

— Egysze naptári téli hidegek volt A föld rend vak fenéig nehezen eng föld is már földből is hi

— Honnan

— Szibéri teli monzum Ön például j éjszakát? S esett. En ge lakon. Megn a tegnap éj ténhetett. M ből az ázsiai felénk. Vele meleg hullát itt találkozn

Tava

A kalotaszegi erdőben történt gyilkosság epilógusa a kolozsvári törvényszéken

(Cluj-Kolozsvár április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Borzalmasan véres éjszaka részletei elevenedtek meg ma délelőtt a kolozsvári törvényszék negyedik tanácstermében. Az egyik padon keudóbe burkolt asszony sir fojtott hangon. Mellette hat ijedt szemű gyermek. Hat árva; mementoul hozta el őket édesanyjuk. Az édes apjukat az elmúlt ősszel egy novemberi estén gyilkolta meg a három vádlott. Három fiatal suhanc, alig multak husz évesek. Szuronyos börtönörök között ülnek a vádlottak padján Illés Ignác, Székely Béla és Szócs János.

Amint a vádiratot felolvassák szinte meglevenedik a vádlottak áldozatának Balc Todor Náciának véres teteme. Borus novemberi este volt. Egyetlen csillag sem világított az égen. Balcesti felől nyolc férfi tartott az egyik kalotaszegi erdőben lévő erdei lak felé, hogy másnap reggel munkába állhassanak. Egyiküknél lámpás volt. Ez haladt elől s megvilágította a szűk erdei ösvényt. Leghátul haladt fegyverrel a vállán Balc Joan erdőőr zárta be a sort. Senki sem beszélt és csak a nyolc ember lépteinek ütemes zaja zavarta meg az éjszaka mély csöndjét. Valahonnan az erdő mélyéből kiáltozás hallatszott, később pedig mind tisztábban volt halható, hogy többen veszekednek egymással.

A nyolc emberből álló csoport mind jobban közeledett a furcsa veszekedők felé, akiknek ugylátszik sehogy sem volt inyukre a lámpásos csoport. A négy illuminált állapotban lévő ifju, akik közül három ma a vádlottak padját foglalta el, elalita az erdei ösvényt. Balc Joan erdőőr ekkor nekitámadt Jakab Péternek s addig ütötte, míg a földre esett. Általános verekedés tört ki, de néhány perccel később már csak a részeg Jakab Péter maradt a verekedés színhelyén. Balc Joan az erdőőr egy másik tanuval elfutott és amikor mintegy husz lépésre ért a részeg suhancoktól, elsütötte fegyverét. A golyó senkit sem ért, de jeladása volt egy bekövetkező véres drámának. Illés, Székely és Szócs azt hitték, hogy a lövés nekik szölt. Behuzódtak az erdő sűrűjébe, hatalmas fahasúgokat vágtak le maguknak. Illés, egy fejszéhez jutott s így felfegyverkezve kerültek ismét az ösvényre. A szerencsétlenségére Balc Todor Náciu került utjukba. Rávetették magukat. Illés baltával, Szócs pedig hatalmas doronggal sújtott a fejére, úgy hogy a szerencsétlen élettelenül maradt az ösvényen.

Halálhőrgés, segélykiáltások visszhangját verte vissza a hegyoldal. Fenn az erdei kunyhóban a munkások csendesen pipáltak, galyakból gyújtott tűz körül, amikor a három gyilkos legény mintha segítségért a kunyhóba rontott.

— Embert öltünk. — mondták szinte egyszerre, Jakab Pétert is megölték. Bosszút allottunk érte.

A három gyilkos legény lefeküdt. Kérték, hogy reggelre hívják el a csendőröket, mert ők megadják magukat. És tényleg alig virradt, amikor csendőrszuronyok tüntek elő az erdei ösvényen. Nemsokára lánctraverve kísérték Kolozsvár felé Illés Ignácot, Székely Bélát és Szócs Janost. Jakab Péter nem halt meg, csak az alkohol vette le a lábáról s reggelre ő is feljutott az erdei kunyhóba.

A három vádlott mindent beismert.

— Öltünk, megérdemljük a büntetést. Így beszélt mindahárom. Közben a szerencsétlen özvegy fel-felzokog.

— Mi lesz az én hat árvámmal, meghalnak éhen.

Az orvosszakértő rámutat arra, hogy Balc Todor halálát Szócs János ütése idezte elő.

Az ügyész rövid:

— Gyilkoltak. Beismeri, kérem alkalmazni velük a törvény betűjét.

A védők enyhe büntetést kérnek, tekintettel arra, hogy a vádlottak illuminált állapotban voltak, büntetlen előéletűek és fiatalok. Egy súlyos büntetés tönkretenné egész jövőjüket. Különösen

Székellyel szemben kéri a bírók elnézését, aki ténylegesen nem is vett részt a véres verekedésben. Csak ott volt és asszisztált.

— Az utolsó szó az Önöké, fordult Perzescu elnök a vádlottakhoz. És a tárgyalótermet megtöltő közönség megdöbbenve hallhatta a vádlottak szájából lelkiismertük kiáltó szavát. Sorra mondták el mindhárman:

— Gyilkoltam, úgy büntessenek, ahogy megérdemlem.

És a törvényszék úgy is büntette meg őket. Szócs Janost három évi, Illés Ignácot két és fél évi, Székely Bélát pedig egy és fél évi fegyházra ítélte a bíróság. Az ügyész és a védők fellebbeztek.

Sir Herbert Samuel szerint az angol liberális párt sem a konzervatívokkal, sem a munkáspárttal nem kollaborál a választásokon

London, április 9. Sir Herbert Samuel liberális politikus választási programbeszédében kifejtette, hogy pártja nem gondol a konzervatívokkal és a munkáspárttal való együttműködésre. A liberálisok választási paktumot sem kötnek. Sir Herbert Samuel ezután ígéretet tett arra választóinak, hogy a liberális

sok uralomra jutása esetén az összes problémákat a lehető legkielégítőbb megoldáshoz fogják juttatni. A liberális pártnak készen, kidolgozott programja van kormányrajutása esetére a munkanélküliség problémájának kedvező megoldására is.

Egyedül Lupas felelősségét állapította meg a vizsgálóbíró külföldi nyomozásának adataiból

(Bucuresti-Bukarest, április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul” értesülése szerint Papadopol vizsgálóbíró ma hosszabb megbeszélést folytatott Sever Dan közegészségügyi miniszterrel és részletesen referált neki a Párisban és Berlinben végzett vizsgálatainak eredményeiről. A külföldről magával hozott hatalmas adathalmaz a vizsgálóbíró szerint valóságos vádbeszéd Lupas volt közegészségügyi miniszter ellen. Amj a bűnösség megállapítását illeti, a vizsgálóbírónak nehéz volt feladata, mert a német kormány megtagadta a német cégek kihallgatását, viszont a közegész-

ségügyi minisztérium összes kihallgatott főtisztviselői azt vallották, hogy a volt miniszter egyenes utasítására cselekedtek. Sőt, a közegészségügyi miniszter volt államtitkára, Banu is Lupasra hárítja teljesen a felelősséget.

A vizsgálóbíró jelentésének végén oda konkludál, miután Lupas a miniszterek felelősségéről szóló törvény paragrafusaira való hivatkozással megtagadta a vizsgálóbírónak a vallomástételt, kéri annak megállapítását, vajjon szükség van-e a parlament avizálására, vagy pedig közönséges bírói uton lehetne folytatni az eljárást.

Bombát dobtak a delhii törvényhozótestület üléstermébe

Ujra fellángolt a harc a hinduk és a mohamedánok között. Moszkva kezét látják a merényletben

London, április 9. Delhiben a törvényhozótestület üléstermében két bomba robbant föl. A merényletet a karzatról követték el, nyilván az alkotmányozó bizottság tagjai ellen, kiknek legtöbbször angol. Az explozió az ülésteremben nagy pusztítást vitt végbe, főképp a butorzatban. Shuster pénzügyi államtitkár és több képviselő megsbesült, de valamennyi sebesülés szerencsére könnyebb természetű. A merénylet után rövidesen

rendőrség szállotta meg a parlament épületét és a közönséget szigorú igazoltatás alá vette. Több letartóztatás történt. Az őrizetbe vettek között van két fiatalember, kiknél revolvereket találtak s akik nem tudták kellő indokát szolgáltatni annak, hogy a törvényhozótestület termében miért jelentek meg fegyveresen. Delhi utcáit katonai őrszolgák és rendőrszolgák szállották meg.

Londonon át Lahore-ből jelentik, hogy

ACELLEMEZ ÜZLETI

REDŐNYÖKET

Esslingeni ablak faredőnyöket gyártunk és a legolcsóbban szállítunk. — Arajánlattal díjtalanul szolgálunk. —

HALÁSZ TESTVÉREK

ORADBA—NAGYVARAD

Strada Ungarieana 10.

Megváltotta már

a sékelt?

a mohamedánok meggyilkolták Raipal hindu költőt, akinek a temetésén a boszúért sóvárgó hinduk megtámadták a szertartás lezajlása után a temetési utvonat közelébe eső mohamedán házakat. Valóságos harc fejlődött ki. A katonaság azonnal közbelépett, de még így is körülbelül százra tehető azoknak az embereknek a száma, akik a hindu-mohamedán csatában megsebesültek.

London, április 9. A lapok a delhii bombamerénylet felidőzésében Moszkva kezét látják. A szovjet kina/ próbálkozásai után most Indiában próbál zavarokat kelteni. A sajtó erélyes rendszabályokat követel az indiai angolok biztonságának biztosítására.

London, április 9. Az utóbbi hetek indiai eseményei arra birták a tartományi kormányzatot, hogy szigorú intézkedéseket foganatosítson a rend fenntartására. Az alkirály a napokban rendeletet ad ki, melyben proklamálja az ország egyes részein az ostromállapotot. A parlamentet a bombamerénylet után csüörtökig elnapolták, de ilyen körülmények között aligha fog tartási ülést, mert a kivételes állapotokkal együtt jár a törvényhozó testület munkájának szünetelése is.

A főkormányzás rendeletet intézett az összes rendfentartó hatóságokhoz, hogy a legéberebb figyelemmel kísérjék Moszkva fizetett ügynökeinek működését, akik az utóbbi időben újra nagy számban lepték el Indiát.

Egy örült fiatalember merényletet akart elkövetni Poincaré ellen

Páris, április 9. A reggeli lapok közlése szerint, tegnap egy jólöltözött fiatalember jelent meg a pénzügyminisztériumban és Poincaré miniszterelnököt kereste. A szolga érdeklődött célja iránt, mire a fiatalember kijelentette, hogy meg akarja ölni a miniszterelnököt. A helyszíre kihívott rendőrovs és mentők megállapították, hogy a fiatalember nem épelméjú. Beszállították a tébolydába.

— A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomor-bélhurut, és sárgaság a természetesen „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, szem, tüdő vagy sziv felé irányuló vértömlések ellensúlyozhatók. Gyomor- és bél-specialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ban

Férfiöltönyöket speciá lisan tisztít „Unio” kelmefestőgyár Cluj.

Szerda
Karl
ak
Egy
(Frankf
tudósítóját
ésszerű tá
loja, ujab
koszt érde
német lap
táplálkozás
gadtá ebb
selőit.
— Azért
— kezdte
bizonyos
nyomán t
előtt kijel
nyerskoszt
találon, n
tekintve a
nyerskoszt
nyire test
érdekben
tisztá nye
neptáplálk
több orszá
gyülmölcs
azzal az
Azonfelül
kivül hagy
zánk t
ehhez a f
zón elkész
gyes koszt
beriség od
hogy inká
angyalhá
eseményei
zonyságot
— Még e
A nyersko
sokszor ki
delménik.
vakban ne
ügyi viszo
legyek és
ket és ha a
dolog tiszt
a sokszori
nál neki.
a gyümöl
hogy héjav
gyümölcs é
tápláló any
reggelihez
együnk al

◆◆◆◆

Ha
füzif
ap

F
Tel
Rep

Ha n
Dre

◆◆◆◆

Karl Noorden, a világhírű egyetemi tanár akcióit indította a nyerskoszt érdekében

Egyelőre azonban vegyeskoszton kell élnünk

(Frankfurt, április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Karl Noorden tanár, az ésszerű táplálkozás világhírű propagálója, újabb akcióit indította a nyerskoszt érdekében. A hírneves tudós a német lapokban cikksorozatát közöl a táplálkozás problémáiról és tegnap fogadta ebben az ügyben a sajtó képviselőit.

— Azért kéretem magamhoz az urakat — kezdte Noorden professzor, — hogy bizonyos felreértéseket, amik cikkeim nyomán támadtak, eloszlassak. Mindenek előtt kijelentem, hogy én köszöntöm a nyerskosztosok mozgalmát, azt jónak is találom, minthogy a déli országoktól tekintve az emberek sokkal kevesebb nyerskosztot fogyasztanak, mint amennyire testük és szellemük épentartása érdekében szükség volna. Azonban a tiszta nyerskosztot nem lehet ma még néptáplálkozássá tenni, minthogy a legtöbb országban nem is termelnek annyi gyümölcsöt és kenyérmagvat, hogy azzal az ország tömegeit elláthassák. Azonfelül pedig nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a mi mai táplálkozásunk természetesen uton fejlődött és ehhez a fejlődéshez hozzátartozik a tüzön elkészített ételek egész sora. A vegyes koszt segítségével fejlődött az emberiség odáig, ahol ma van. Elismerem, hogy inkább bestiává fejlődött mint angyallá, amire a legutóbbi évek nagy eseményei, különösen a háború elég bizonyosságot szolgáltatott.

— Még egy baj van a nyerskoszttal. A nyerskoszton élők ugyanis nagyon sokszor ki vannak téve a fertőzés veszélyének. Kicsiny városokban és falvakban nem olyanok a piac közegészségügyi viszonyai, mint nagy városokban, legyek és por lepi el a nyerstermékeket és ha a gyümölcs vagy egyéb nyers dolog tisztátalan edényben volt, akkor a sokszori vízzel való tisztítás sem használ neki. Ha megfelelően tisztogatjuk a gyümölcsöt, feltétlenül ajánlatos, hogy héjával együtt együk, minthogy a gyümölcs és a vetemény héja igen sok tápláló anyagot ölet fel. Ajánlom, hogy reggelhez, ebédhez és vacsorához együnk alaposan megtisztított, de há-

mozatlan gyümölcsöt. Én azt mondom, hogy reggel és délután, különösen az olyan ebédeknel, amikor levest nem eszünk, a gyümölcsöt étkezés előtt együk. Ugyanezt ajánlom a salátánál,

a paradicsomnál, a hónaposreteknel az uborkánál. Nem lehet azonban — és ezt hangsúlyoznom kell — úgy berendezkedni, hogy az ember csakis nyerskosztot egyék, mert az ilyen életmód túlkapásokhoz és elfajzásokhoz vezet és gazdasági nehézségekhez.

Az utóbbi években az egész világon a cukorbetegségek számának be a klinikák és az orvosok. Amerikában azt mondják, hogy a túltáplálkozás ideje fel ezt a bajt. Ez azonban csak a la-

koság egy bizonyos rétegére vonatkozhatik. A legtöbb ilyen bajt örökli az ember. Sokan azt hiszik, hogy a háborús izgalmak és agybántalmak is előidézik a cukorbetegségeket. Ezt azonban én tagadom. A cukorbetegség gyógyítása körül azonban az utóbbi időben nagy haladás történt. Vagy insulinnal, vagy insulin nélkül kezelik a betegeket és az én klinikámon tízennyolcnapos kezelés után el lehetett bocsátani a betegeket.

Megkezdődött a mexikói felkelőalakulatok felbomlása

Berlin, április 9. A Wolff távirati iroda mexicó-cityi jelentése szerint a felkelők az utóbbi napokban elszenvedett vereségek folytán, mindenütt visszavonulóban vannak Sonora állam nyugati kopár részei felé. Escobar tábornok Juaréz elhagyása után ideglenes elnökké proklamálta magát, hogy hűveibe új

reményt öntsön. A forradalmi alakulatok szétbomlása ennek ellenére most már feltartóztatlanul halad előre.

Páris, április 9. Mexicó-cityi jelentés szerint az Egyesült-Államok kormánya a mexicói határon újabb csapatösszevonásokra adott ki rendeletet. Az Unió 16 repülőgépe a határszélen állandó ör-

szolgálatot teljesít és parancsuk van a legkisebb határsértés esetén a beavatkozásra. Washingtonban hír szerint elhatározták, hogy amennyiben ezek az intézkedések nem vezetnek eredményre az amerikai csapatok bevonulnak mexicói területre és ott maradnak a polgáriháború teljes likvidálásáig.

A Zsidó Parlamenti Klub interpellálni fog a bricenii leányvetkőztetés ügyének eltussolásáért

Bucuresti-Bukarest, április 9. Az „Adeverul” mai száma rendkívül éles hangú cikkben támadja a kormányt az emlékeztetés bricenii incidens vizsgálata érdekében elamerikázása miatt. Amint az Uj Kelet többször megírta, Bricenii helyi hatóságok, a hofini ügyész a bricenii szolgabíró és orvos szadisztiikus kedvtelésből egy bál alkalmával a zsidó leányokat különös orvosi vizsgálat-

nak vetették alá. A prefektus a belügy minisztériumnak küldött jelentésében elismerte, hogy a hatóságokat súlyos felelősség terheli, minthogy azonban a szolgabíró az ügyészre hátrította az ominózus ügyért a felelősséget a belügyminisztérium átküldte az aktákat az igazságügyminisztériumhoz.

Az igazságügyminisztériumban azután

az akták megrekedtek és így az azonnali szankciók helyett tengeri kigyó lesz az ügyből. A parlament megnyitásának első napján, csütörtökön egyébként a Zsidó Parlamenti Klubnak egyik képviselője, valamint Dan szocialista képviselő interpellálni fog Vaida befügy miniszterhez, akitől számon fogják kérni a vizsgálat elposványosítását.

Már egy hónapja a vármegyei prefekturához érkezett az állampolgársági listákról szóló rendelkezés

(Cluj-Kolozsvár, április 9. Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt kormányra kerülésének első napjaiban már határozott igéretet hangzottak el a kormány részéről abban az irányban, hogy az állampolgársági törvényben történt téves törvénytárgyarázások, a melyek a lakosok ezreit tették hontalanná, korrigálva lesznek. Az állampolgársági törvény revíziójának befejezéséig a kormány azt a módot találta a hibák korrigálására, hogy a vármegyei prefekturákra listát létesít, amelyeken feliratozhatnak mindazok, akik az 1924-ben történt összeírások alkalmával a listákból kimaradtak. Ezeket a listákon nyilván fogják tartani azokat is, akik bentartózkodási engedéllyel élnek Romániában. A listákra feliratozóknek speciális igazolványt adnak ki a prefekturák, amely egyenlő értékű az állampolgársági bizonyítvánnyal mindaddig, míg az állampolgársági törvény revíziója meg nem történik.

A belügyminisztérium mintegy hat héttel ezelőtt informálta erről az intézkedésről a sajtót, de azóta egyetlen rész-

ről sem történtek nyilatkozatok a rendelkezéssel kapcsolatban. Az Uj Kelet munkatársa a vármegyei prefekturán érdeklődött aziránt, hogy van-e tudomásuk erről a rendeletről ahol azt a felvilágosítást nyerte, hogy a rendelet már egy hónappal ezelőtt megérkezett de még egyetlen egy jelentkező sem akadt, aki a listákra való feliratkozásra igényt tartott volna.

Önkénytelenül vetődik fel a kérdés, hogy miért is jelentkezett volna bárki is a vármegyei prefekturán, ha a rendelet megerkezését a prefektúra elfelejtette nyilvánosságra hozni. Romániában sok tízezerre tehető azoknak a száma, akik teljesen tájékozatlanok az állampolgársági intézkedéseket illetően és ezek igaztalanul figyelnek minden rendeletre, mely hontalanságukon segíthet.

A belügyminiszteri intézkedés, mely négy hete fekszik az illetékes vármegyei hivatal irodájában, teljes mértékben megegyezik a kormány által hat héttel ezelőtt nyilvánosságra hozott rendelettel. A rendelkezés szerint mindazok akiknek állampolgársági kérvényeit jogérvényesen visszautasították, feliratkozhatnak a listára és irataik deponálása ellenében egy „dovoda specialat” kapnak, amely jogot ad az állampolgársági jogok gyakorlására.

A rendelkezés az emigránsok és a háború után Romániában letelepült lakosok ügyében is intézkedik sőt ezt a „dovada specialat” azoknak is kieljia, akik az utlevélszerzés lehetősége nélkül kaptak tartózkodási engedélyt Romániában.

A nagyfontosságú rendelkezés alapján a vármegyei prefektúra azonnal fel is veszi a listára a jelentkezőket. A Romániában élő sokezer hontalan legégtöbb problémája ezzel az intézkedéssel ideiglenesen orvosolva lesz.

Öt fegyveres rabló Chicagóban megtámadta a romániai zsidók templomát és minden jelenlévőt kifosztott

Berlin, április 9. Csikagóból jelentik, hogy az ottani román zsidók kolóniájának templomába a tegnapi istentiszteleten, melyet az új területek Romániához csatlakozásának tízéves évfordulójára tartottak, öt fegyveres rabló tört be, akik a jelenlévőket falhoz állították és megparancsolták nekik, hogy tartsák

fel kezüket. A rablók a jelenlévők összes értéktárgyait magukhoz vették és utána autón elszárguldottak. Az elrabolt értéktárgyak értéke 80.000 dollarra rug. A kirabolt román zsidók véleménye szerint a rablók zsidók lehettek, mert a rabbinak visszaküldötték az óráját és és pénzárcaját.

Hántott

tűzifát 51 száma és aprítva rendeljen

Fischer

atelepen

Telefon 1300
Repülőhidon tul.

Ha minőségre is súlyt helyez, követeljen

Dreher--Haggenmacher sört

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Caroli 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a teljes megjelölésével engedjük meg.

Rosszabbodott a viszony Jugoszlávia és Bulgária között. Belgrádból jelentik: A Politika és Vreme című lapok a Piroti jugoszláv-bolgár határforgalmi értekezlet lezárt tanácskozásai után támadják a bolgár kormányt, hogy nem volt hajlandó a határcsúszások megállítására. A Vreme meg hozzáfüzi, hogy az utóbbi hetekben Jugoszlávia és Bulgária között rosszabbodott a viszony és főképp a macedóniai forradalmi bizottságot okolja a két ország közötti meggyezés megkötéséért.

Nemzetközi értekezlet Genfben a bűnügyi hatóságok összeműködésének lehetővé tételére. Genfből jelentik: A bűnügyi hatóságok összeműködésének lehetővé tételére ma nemzetközi értekezlet kezdődött Genfben, amelyen javaslatot terjesztettek elő olyan egyezmény megalkotására, amely lehetővé teszi a rendőrségek és más nyomozó hatóságok közvetlen érintkezését. Az egyezményből támadó vitás kérdésekben a javaslat a konfliktusba került államokat a hágai nemzetközi bíróság elé utalja a nemzetközi szerződés értelmezése, vagy alkalmazása körüli vitáikkal.

Jöj: Champagner (Luxus)

nagyserű film a

A cseh hadseregben háttérbe szorítják a tótokat. Prágából jelentik: A Slovák újabb cikkben foglalkozik a tótok sereglőivel. A lap rámutat arra, hogy a cseh hadseregben teljesen háttérbe szorítják a tótokat és a tót nyelvet. A cseh-slovák hadseregben csak kétféle nyomtatvány íródott tót nyelven: a katonakönyv és a behívó parancs, de ezt a két nyomtatványt is csak kizárólag cseh nyelven töltik ki.

Uj hatalmas repülőgépeket épített az angol légiforgalmi társaság. Londonból jelentik: A Daily Express szerint a légi forgalmi társaság a London-Angol-India közötti utvonala négy motoros összesen kétezer lóerőt kifejtő repülőgépeket rendelt. A motorokat úgy kell a gyáraknak plazirozniok, hogy a postarepülőgépek utasai a motorok berregéséből minél kevesebbet halljanak és érezzenek. Az utaskabinokat a repülőgép alsó szárnyai alatt kell elhelyezni, hogy a kilátás az utasok részére minden irányban lehetővé váljék. A repülőgépeken lesz buffet-kabina és külön helyiség az utasok podgyászának elhelyezésére. A postajárat új gépei júniusra készülnek el.

Franciaországban erősödik a kommunista mozgalom. A francia lapok megírják hogy a kommunista párt St. Denis kongresszusán Williamson, a központi szervezet kiküldöttje fegyveres erő megszervezésére és a döntő offenzíva elindítására szólította fel a francia kommunista pártot. A párisi jobboldali lapok tudomást szereztek a gyűlés lefolyásáról. Felháborodott hangon foglalkoznak Williamson beszédelével és a kommunisták egyre veszedelemesebb mozgolódását a kormány figyelmébe ajánlják.

Az autók és autóalkatrészek után fizetett adókból fogják renoválni az utakat

Milyen új adókat irányoz elő az uttörvény

(Cluj-Kolozsvár, Április 9. Az Uj Kelet tud.) Több cikkben foglalkozott már az Uj Kelet a készülő új uttörvényjavaslattal, amely a napokban kerül a minisztertanács elé. A javaslat, mint ismeretes, meglévő országutak karbantartására és az új utak építésére külön alapot akar teremteni. Eppen ezért a javaslat új adókat helyez kilátásba, amelyek a következők:
Egy lej 50 bani 1 kg. könnyű benzint után.
50 bani egy kilogramm denaturált benzint után.
30 bani egy kilogramm motorina után.
2 lej egy kg. belföldi ásványolaj után.
6 lej egy kg. importált gépolaj után.
Tíz százalék az autógumuk értéke

után.
5 lej tonnánként bármilyen vasúti áruszállítvány után.
Hasonlóképpen 5 lej illeték lesz tonnánként az importált áruszállítványok után.
A benzín, motrina és olaj utáni illetéket a kincstár megbizottja inkasszálja. Az importált olaj utáni illetéket a vámolás alkalmával kell lefizetni. Az autógumui utáni 10 százalékos a számlák szerint kell elszámolni. Kizárólag azután az olaj és benzín után, valamint autógumuk után nem kell fizetni az illetékeket, amelyek a járművek tartályokban, vagy kerekben vannak az országba való behozataluk alkalmával.
A megyei és községi utak fenntartása érdekében pótdadókat fognak kivetni a lakosságra. A községi utakért fizetendő

illetéket közmunkával is meg lehet váltani.

A törvényjavaslat harmadik szakasza foglalkozik az utrendőrséggel valamint a kihágásokkal és büntetésekkel. Igen érdekes része a törvényjavaslattal az, amely az új utak vágására szükséges kisajátításokkal foglalkozik.

Az új törvény 1930. április elsején emelkedik törvényerőre. Az új utak építésének alapja érdekében már ez év folyamán nagyobb összeget irányoznak elő a költségvetésben. A benzín olaj és autógumukereskedők és lerakattulajdonosok kötelesek az új uttörvény törvényerőre emelkedésétől számított öt napon belül készleteiket bejelenteni, ellenkező esetben az illetékek kétszeresét rójják ki rájuk büntetésül.

Adrian Dan Cirtiu Lohengrin címszerepében. Adrian Dan Cirtiu, a Román Opera ujonnan szerződöttagja, aki nemrég tért vissza olaszországi tanulmányutjáról szerdán este Lohengrin címszerepét fogja énekelni. A fiatal tenorista fellépése elé nagy várakozással néz a város zeneértő közönsége. A kitünő énekes partnere Ghibu Veturia, a bukaresti opera tagja lesz. Ugyancsak Cirtiu éneklő péntek este »Is király« c. opera főszerepét.

Közvetlen tárgyalások indulnak meg Olaszország és Jugoszlávia között a függő kérdések rendezésére. Párisból jelentik: A Le Journal beavatott helyéről azt a hírt közli, hogy angol közvetítés révén, talán már a legközelebb közvetlen tárgyalások indulnak meg Olaszország és Franciaország között a

Hevesi Piroska és Elena Chiffa hangversnye. Április 11-én, csütörtökön este 9 órakor — a vármegyeháza dísztermében — Hevesi Piroska zongoraművész és Elena Chiffa koloraur-énekesnő nagyszabású műsor keretében fogják művészetük legjavát adni Kolozsvár zeneszerető közönségének. A hangverseny jövedelme jótékony célt szolgál. A koncert jegyeit Lepage és Ciollec könyvkereskedése árusítja.

Már Argentína is reflektál a délsarki területek szuverenitására. Párisból jelentik: Rio de Janeiroból jelentik, hogy Amerika és Anglia délsarki viládjába most Argentína is beleszólni készül. Az argentinai kormány jegyzéket fog küldeni az Egyesült-Államoknak és Nagybritániának is melyben tiltakozik az ellen, hogy a déli sarkon felfedezett területek feletti szuverenitás kérdésében meghallgatása nélkül döntsenek.

Select-mozgóban

függő kérdések rendezésére. A tárgyalások felvétele Mussolini és Chamberlain firenzei találkozójának lesz köszönhető. Amennyiben a két ország között a vitás kérdéseket sikerül elsimítani, angol javaslatra meg fogják alkotni az európai tengeri hatalmak egy-ségirontját Amerikával szemben.

Eljegyzés. Steinmetz Sári és Perl Náthán Borsáról jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Israel Lenke Reghin és Strul Adolf Lunca de Mijloc jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Léb Margit Medias és Stern Lajos Negresti jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Király Ernő autogramm délelőttje a Columbiában. Csütörtökön, folyó hó 11-én délben 12—1-ig tartja meg a Columbia Főterei üzletében egyetlen autogramm délelőttjét a Színész Egyesület nyugdíjintézete javára.

Kansasban óriási prairi tűz pusztít. Newyorkból jelentik: A kansasi Atwoodból jelentik, hogy a nagykiterjedésű kansasi pampákon rekordnyi prairi tűz pusztít. Eddig kétszáz négyzetmérföldnyi terület lett a lángok martalékává. A tűzfal előtt egyetlen csordába keveredve menekülnek a puszta vadak és a háziállatok. Több farmer, akiknek az utját a tűz elvágta, a lángok között pusztult. Eddig több, mint negyedszáz millió dollár a kár.

Címszerepben: Vivian Gibson és Jack Trevor

Továbbra is kedvezményes vízzel lehet Magyarországra utazni. Az idegenforgalom fellendítése érdekében tevékenykedő Duna Szövetség által kibocsátott igazolványok alapján az egész 1929 év folyamán vízum nélkül lehet átlépni a magyar határt és a vízumot utólagosan felárón lehet Buda pesten megszerezni. Az igazolványok alapján úgy a bukaresti, mint a kolozsvári magyar konzulátusnál a vízumot előre is meg lehet szerezni ugyancsak felárón. Ha valaki nem Budapestre, hanem Magyarországra más helyére utazik és a vízumot nem szerezte be előre, úgy utlevélét az igazolvánnyal együtt postán küldheti be a Duna Szövetségnek, mely a vízumot az utlevélre megszerzi és az utlevélet tulajdonosának postán visszaküldi. A kedvezmények igénybevételére jogosító igazolvány ára 130 lei és beszerezhető lapunk kiadóhivatalában. Az igazolványt annak ára és 11 lei portóköltség beküldése ellenében a kiadóhivatal postán is kiküldi.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltség, hőlégzalmat, gyomorégést, oldal-szurást, mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet

Vita a pajtásházasságról. A pajtásházasság kérdését, mely valójában a mai házasság megreformálását célozza, egy amerikai bíró B. Lindsey vetette fel először szűkebb körben, azután pedig egy hatalmas könyvben, mely az utolsó esztendő legelterjedtebb olvasmányai közé tartozik. A kérdésből rövidesen világkérdés lett, melyet napról napra vitatnak és megbeszélnek az em berek. A kérdés nagy fontosságára való tekintettel határozta el a Korunk szerkesztősége hogy itt Kolozsváron vita alá bocsátja a kérdést. A nagyszabású vitaestély április 14-én este félkilenckor lesz az építőmunkások otthonában. A pajtásházasság problémáját ismerteti Gaál Gyóbor, a Korunk szerkesztője. A kérdést vitatják: dr. Ligeti Ernő a Keleti Újság főmunkatársa dr. Varga Béla az unitárius teológia professzora és mások.

Öt embert gázolt halálra a vonat. Frankfurtból jelentik: A badenhausen helyi vonat tegnap elütötte Haak Henrik gyáros autóját. Az autón a soffőrön kívül a gyáros, négytagú családjával együtt foglalt helyet. A lokomotív keresztül gázolt az autón, amelynek mind az öt utasa szörnyethalt. A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófa oka a váltóór, aki a sorompót elfelejtette le-bocsátani.

Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és közgazdasági cikkek. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító iroda. Str. Memorandului 9.

Pályázat

A caransebesi zsidó hitközség ezúton pályázatot hirdet a megüresedett iskántori állásra. A pályázókól a következő feltételek kívántatnak meg:

1. Román állampolgárság.
2. Előírádkozás kórus és orgona kíséret mellett, zenei képzettség.
3. Román nyelv perfekt ismerete.
4. Hitoktatás elvégzése az itteni iskolában (Licéum, scoala normala etc.), oklevél által igazolt képesítés alapján.
5. Rituális vágás ismerete.

Fizetés megállapodás szerint, szabad lakás, világitás.

Az utiköltség csak a próbára meghívottaknak térítetik meg.

Zsidó hitközség
Caransebes

Kine...
dos...
Biztat

(Cluj-Kolozsvár, Április 9.) Helyi hírek...
gyűlés...
jelenlegi...
és eladás...
zását az...
dekor...
vényjavas...
a kormány...
zottaiból...
zottság...
andru Zah...
day István...
nács tagja...
gyűlési ké...
rescu és S...
lésügyi m...
Popescu ip...
és kereske

(Cluj-Kolozsvár, Április 9.) Tudósítóját...
Védőgyel...
Hatigun...
tése alatt...
szeregyez...
egy a hűl...
adós érde...
improdukt...
igyezik a...
hitelezik...
Mintthogy...
ben új tör...
ságra meg...
sége új k...
dig az új...
szabályoz...
ügyminisz...
anyagát a...
zésére boc

Ma vezet...
mán stabil...
ból jelent...
sítést kap...
den szerd...
százalékos...
kötvényei...
doni tőzsd...
ban vezet...
Tengeri...
ten. A má...
Nemzetköz...
kezdemé...
forgalmi...
rendeznek...
ga nemébe...
menti álla...
felélenkít...
salom elő...
a Duna-m...
kikötők...
tengeri kik...
szóval a n...
figyelmé...
közi összek...
különböző...
pek, fényk...
lítások ut...
anyaga ren...
ványosan...
Dunát és...
Ott lennek...
Pozsony, B...
Jugoszláv...
kikötők k...

Közgazdaság

Kinevzték a szesz törvény módosítására hivatott bizottságot

Biztató kilátások vannak az összes érdekek összeegyeztetésére

(Cluj-Kolozsvár, április 9. Az Uj Kelet tud.) Hosszu hónapokig tartó előtárgyalások után a kormány elhatározta a jelenlegi szesz törvény módosítását. A szesz illetve szeszitalok gyártásának és eladásának új alapon való szabályozását az állam magasabb pénzügyi érdekei tették szükségessé és az új törvényjavaslat anyagának előkészítésére a kormány az összes érdekelt megbiroztató bizottságot nevezett ki. A bizottság tagjai a következők: dr. Alexandru Zaharia egyetemi tanár, dr. László István, a legfőbb törvényhozó tanács tagja, dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselő, M. Iosifache, I. Teodoru és Stefan Ardeleanu a földművelésügyi minisztérium részéről, Cezar Popescu iparügyi vezérigazgató az ipar és kereskedelemügyi minisztérium ré-

szeről, dr. Stefan Caragea a közegészségügyi minisztérium részéről, Th. Marinescu a belügyminisztérium részéről, C. E. Mircea szenátor a bukaresti kereskedelmi kamara részéről, L. Dragomir a bortermelő szindikátusok részéről, dr. Gheorghian I. Markovici és dr. I. Popa a Szeszszindikátus részéről, dr. Radu Grigorcea a bukovinai gyárak részéről, M. Paraschivescu ügyvéd, volt pénzügyminisztériumi vezérigazgató, Stefan Stanescu pénzügyi államtitkár, Stefan Bogdanescu helyettes vezérigazgató a pénzügyminisztérium részéről és Roman Jonescu aligazgató, aki a bizottság titkára. Ennek a bizottságnak lesz a feladata, hogy az állam, a szeszipar és a bortermelők érdekeit összeegyeztesse, amire biztató kilátások is vannak.

Modern kényszerregyezségi eljárást hoz az új kereskedelmi törvény

A Hitelezői Védőgyűlés a moratórium-eljárás kiterjesztését kéri Erdélyre és Bánátra

(Cluj-Kolozsvár, április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Romániai Hitelezői Védőgyűlés kiküldött jogászbizottsága dr. Hatieganu Emil kamarai alelnök vezetésével, kidolgozta egy modern kényszerregyezségi eljárás tervezetét, amely úgy a hitelezők, mint a fizetésképtelen adós érdekeinek figyelembevételével az improduktív költségek mellőzésével igyekszik az adós meglévő vagyonát a hitelezők kielégítésére megmenteni. Minthogy az alkotmánytörvény értelmében új törvényt külön Erdélyre és Bánátra meghozni nem lehetséges, az egyetemes új kényszerregyezségi eljárás pedig az új kereskedelmi törvényben nyer szabályozást, a Védőgyűlés az igazságügyminiszter felhívására elkészített anyagát a törvényelőkészítés rendelkezésére bocsátja, egyelőre pedig a keres-

kedelmi törvény moratórium fejezetének Erdélyre és a Bánátra való kiterjesztését kéri.

A jelenleg sűrűn jelentkező fizetésképtelenségekben ugyanis az esetek túlnyomó részében a költségek szaporodása és a gyakori csőd folytán évenként sok százmillió lejre menő vagyonok fecsérlődnek el és okoznak rengeteg kárt, különösen a termelőiparnak. Bár a regáltbeli moratóriumeljárás elavult és az adósok visszaélésének tág teret nyújt, mégis jobb az erdélyi helyzetnél, ahol semmiféle csődelháritó intézkedés nincs és mindenestre meg fogja akadályozni azt, hogy türemszerű és erőszakos hitelezők tönkretessenek, esetleg teljesen indokolatlanul, gazdasági existenciáikat és elvonják a többi hitelező elől a kielégítési alapot.

Ma vezetik be a párisi tőzsdére a román stabilizációs köleséket. Bukarestből jelentik: A kormány távirati értesítést kapott arról, hogy a párisi tőzsdén szerdán kezdik meg az 1929. évi ötszázalékos román stabilizációs köleségek kötvényeinek hivatalos jegyzését. A londoni tőzsdére valószínűleg csak májusban kerülnek ki.

Tengeri és folyami kikötők Budapestén. A május 4-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár keretében érdekes kezdeményezésként ugyanevezett víziforgalmi és Duna-kikötő csoportot is rendeznek, amely egyedülálló lesz a maga nemében. Célja: a Duna és a dunamenti államok gazdasági forgalmának felélénkítése, a dunai nemzetközi forgalom előmozdítása, a Duna-kikötők és a Duna-medencékhez tartozó tengeri kikötők előmozdítása a Dunakikötők és tengeri kikötők megismertetése. Mászóval a nagyközönség és a szakkörök figyelmének a Dunára, e nagy nemzetközi összekötőkapocsra való terelése különböző modellek, diorámák, térképek fényképek és statisztikai összeállítások útján. A víziforgalmi csoport anyaga rendkívül impozánsan, sőt látványosan fogja képviselni a nemzetközi Dunát és annak gazdasági jelentőségét. Ott lesznek: Regensburg, Wien, Krems, Pozsony, Budapest, Belgrád és egyéb legfontosabb kikötők, Ruszcsak a bolgár kikötők közül — és előreláthatólag a

fontosabb román kikötők is. Természetesen ki fognak állítani az összes nagyobb dunahajózási vállalatok is, köztük a M. F. T. R., a D. G. T., a német és csehszlovák, az SHS és a bolgár hajózási vállalatok. Azon tengeri kikötők közül pedig, amelyeknek gazdasági hivatásuk a Duna mentén fekszik: Trieste, Fiume, Szaloniki, Pireus, Varna, Bourgas és Konstantinápoly fognak résztvenni a Budapesti Nemzetközi Vásár víziforgalmi csoportjában. A levantei tengerhajózási társaságok közül is többen fognak kiállítani a vásáron. Hír szerint a csoportban kerül bemutatásra első ízben a „komphajó” modellje is. A nagyrészt kiállításra egyidejűleg a Mitteleuropaeischer Wirtschaftstag Budapestben behajózási kongresszust rendez, amelyen a legjelentősebb Duna-problémákat fogják megvitatni. A nagyszabásúnak ígérkező kongresszust Hantos Elemér államtitkár, a Mitteleuropaeischer Wirtschaftstag budapesti elnöke rendezi. A behajózási kongresszus május 6-án délután 3 órákor fogja kezdetét venni. A kongresszus napirendjén nagyrészt gazdasági kérdésekről neves külföldi előadók fognak felolvasásokat tartani, amelyeket a követ. Targyalási nyelv a magyar, a követ. és francia. A kongresszus résztvevői testületileg fogják a vásár víziforgalmi csoportját és a csehszlovák kikötőt megtekinteni.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Szerda: Yes! (4-edszer. Napi bérlet 34 sa. C. Sz.: 334.)

Csütörtök, április 11. este fél 9 órákor: Noszty fiu esete Tóth Marival. (Király Ernő vendégszereplésével. Teljesen új szereposztással. Az I. felvonásban Király Ernő mulató jelenete. Premiérbérlet 35. szám. Sorozatszám: 335.)

Péntek este fél 9 órákor: Tatárjárás. (Operettreprez. Király Ernő bucsufőlépése. Napibérlet 35. szám. A. Sorozatszám: 336.)

Szombat délután fél 4 órákor: Erdészlány. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárrakkal. Bevezető előadást tart: dr. Reichert Arthur. Sorozatszám: 337.)

Szombat este fél 9 órákor: Csikágói hercegnő. (A Bajadér, Tatárjárás, Marica grófnő, Csárdáskirálynő szerzőjének, Kálmán Imrénének legújabb operettje. Először. Karácsonyi lívél, Kun Magdával, Sólyom Győzővel, Ihász Aladárral. Premiérbérlet 36. szám. Sorozatszám: 338.)

Vasárnap délután 5 órákor: Nótás kapitány. (Mérésékelt helyárrakkal. Karácsonyi lívél, Kun Magdával, Sólyom Győzővel, Ihász Aladárral. Sorozatszám: 339.)

Vasárnap délután 6 órákor: Yes. (Operettújdonosság, 5-ödször. Sorozatszám 340.)

Vasárnap este háromnegyed 9 órákor: Csikágói hercegnő. (Operettújdonosság, 2-ödször. Bérletszűnőben. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám: 341.)

Hétfőn este egyegyed 9 órákor Csikágói hercegnő. (3-adször. Napibérlet 35. szám. B. Sorozatszám: 342.)

Keddén este egyegyed 9 órákor: Csikágói hercegnő. (4-edször. Napibérlet 35. szám. C. Sorozatszám: 343.)

Szerdán este egyegyed 9 órákor: Csikágói hercegnő. (5-ödször. Napibérlet 36. szám. A. Sorozatszám: 344.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szerdán 4 és 6 órákor: Halálesők., Csütörtökön 4 és 6 órákor: Halálesők. Péntek 4 és 6 órákor Halálesők.

Vasárnap 11 órákor mozimatiné 15 és 10 lejes helyárrakkal. A világ legerősebb embere. (Bohózat 7 felvonásban.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Szerda: Lohengrin. Veturia Ghibu aszszonyának és Snejima bukaresti énekesnőnek fellépésével, Adrian Dan Cirtiuval a címszerepben.

Csütörtök: Hét eladó leány.

Péntek: Isi király. Opera-bemutató Lya Poppal, Rózsa Annával, Adrian Dan Cirtiu.

Szombat: Károly néneje.

Vasárnap délután: Szókratész a szeráj-ból.

Vasárnap este: Az elveszett levél.

Hétfő: Alarcosbál. (Olcsó helyárrakkal.)

Kedd: A varazsló. Dráma-bemutató.

A színházi iroda közleménye:

Csikágói hercegnő. Szombaton nagy eseménye lesz a Magyar Színháznak. Mint ahogy nagy eseménye Newyorknak, Csikágónak, Londonnak, Párisnak, vagy Berlinnek, amikor Kálmán Imrénének új operettjét mutathatja be. Kálmán Imre ma az operettírás koronázatlan fejedelme. A Marica grófnő Tatárjárás, Csárdás királynő, Cirkuszhercegnő, Bajadér szerzőjének legújabb operettje: a Csikágói hercegnő. Érdekes, fordulatos, ötletes meseszöveg, briliáns zene, modern táncok, trükkök tömeges biztosították Európa minden nagy világvárosában a Csikágói hercegnő kivételes nagy sikerét. Pazar külső pompában fog nálunk megjelenni a Csikágói hercegnő.

Holnap és holnapután Király Ernő főlépései. Két olyan szerepben fog főlépni Király Ernő holnap és holnapután, amelyek közül az egyiket még sohasem, a másikat igen rég óta nem játszott Kolozsvárott. Holnap a Noszty fiu esete Tóth Marival című Mikszáth-színműben fogja játszani Noszty Ferit. Ezt a szerepet amerikai turnéján 200-nál többször játszotta igen nagy sikerrel. Különleges zamatot kölcsönöz az ő szereplésének az, hogy az I. felvonásban mulató jelenete van cigányzene kísérete mellett, ami rendkívül emeli az előadás hangulatát. A csütörtök esti előadást premiérbérletben tartják meg. Másnap, pénteken este a Tatárjárás Lórenthey főhadnagy szerepét fogja Király Ernő játszani. Kéza bárónő Kondor Ibolya, Mogyorossy önkéntes Kun Magda lesz.

Pásztori és Kettmann Brassó

sodronyárugyár azonnal szállít mindenféle sodronyfonatokat és sodronyszöveteket.

Napellenző ponyvavászon

ülők, terrasz és verandák részére több színben és csikozva.

Ablakfüggönyök

és önműködő rolettáruk minden szélességben.

Boskovics Józsefnél Cluj, Str. I. eg. Maria 15. Telefon 910.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap óhirdetése díja előre fizetendő lejre levetve csak egy továbbitunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési díj 250 lej.

Nagybányai szép szivár ang óban 19, 1929. szivár hecserelet 22 lejért szállít utá vettel. Dettiban 3 lejtel drágább. Róz, Teufel de sus. 1750

Keresek önállóan főzni tudó zsidó lányt. Ajánlatok Citron Benjaminé Medias, címre küldendők. 1773

Juhokkal foglalkozó gazdák figyelmébe! Tejtöltő „Saxlet” - léle egyedülálló minőség, ellenőrzött hatóság, olcsó. Kérjen ajánlatot Laborator. Dr. Elco, Reteag, Someş.

Zsidó ur család keres egy művelt és vallásos zsidó lányt nevelőnőnek, aki a magyar, német és román nyelvet tökéletesen bírja. Leveleket „9” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít.

Wiesel Samu ort. kóser bud. gájában Máramarossziget (a posta mellett) a legjobban és legolcsóbban étkezhet.

Középkorú nő, perfect román, német, nevelőnőnek ajánlók. zik nagyobb gyermekek melé. „Szorgalmas” jellegre a kiadóba.

Ögyes útlej. szerzőket és inkasszósokat keresztek. Cím a kiadóban.

Friss dunai halak érkeztek. Olcsó kapatok Főter 3.

